

## מסורת הש"ס

(א) [שבת פג: ו"ט"ז] (ב) שבת  
מזל. לעיל יג, (ג) [לעיל יג,]  
(ד) מקראות פ"ח מ"ג,  
(ה) מקראות פ"ח מ"ד חולין  
כד, (ו) [חגיגה טו,]  
(ז) [מ"ב מ"ב] (ח) [מ"ב מ"ב]  
(ט) [לעיל דף נד,]  
(י) [לעיל דף נד,]  
(כ) [מגילת הטיילתן]

## תורה אור השלם

1. וְכָל אֲשֶׁר יַעַב בְּחֶזֶק  
וְיָחִיז לֹא שֹׁטֵף מִיָּמִים וּבִסֵּף  
בְּגִיזוֹ וְרָחֵץ בְּמִיֹּם וְשָׁטַם  
עַד הָעֶרֶב: וְיִקְרָא שׁוֹר יֵא  
2. דִּבְרוּ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל  
וְאִמְרָתֶם אֲלֵהֶם אֵיזֵה אֵישׁ  
כִּי יִחַץ יָב מִשְׁפָּחוֹ וְזָבֹב  
שָׁטַם הוּא: וְיִקְרָא שׁוֹר יֵא  
3. וְאֵישׁ כִּי תִצֵּא מִמֶּנּוּ  
שִׁבְכָה וְרַע וְרָחֵץ בְּמִיֹּם אֵד  
כָּל בִּשְׂרוֹ וְיִחַץ בְּמִיֹּם אֵד  
הָעֶרֶב: וְיִקְרָא שׁוֹר יֵא  
4. כִּי יִדְהָה אֵישׁ אֲשֶׁר  
לֹא יִהְיֶה שְׂדֵהוּ מִקְדָּה  
לִמְחָה וְרָצָא אֶל מִדְּחָה  
לִמְחָה: וְיִבְרָא אֶל תוֹךְ  
הַמִּדְּבָרָה:

## הגהות הב"ח

(א) גמ' לא חייס ולא  
והתניא: (ב) רש"י ד"ה  
דכתיב וד"ה לא שטף הד"א:

## גליון הש"ס

נבו! אמר שמואל כל ש"י  
ובו. ע' לעיל יד ע"א תד"ה  
רוכני: שם דלא מורעא הא  
במורי מבטלי. ע' לקמן נ  
ע"א תד"ה ש: רש"י ד"ה  
לא שמה ובו' למילף  
למבטיל דים ובו' מולין קו  
ע"א וע' בתוס' שם ד"ה  
מזה ול"ע וע' רש"י קדושין  
כה ע"א ד"ה לענין טומאה:

## מוסף רש"י

[illegible]

**קמ"ז** דהאי לא תוך תוכו הוא אלא כגון כלי בתוך התנור ופי' למעלה מפי התנור: והסי' זו אם הטנור טהור. כמפרש טעמא לקמן: בקומטו של טנור והסי' זו אם הוא טמא. הטהור שהרי נשא את הו' וז' מוטמא במשא דכמי' במשכב (ויקרא טו) והנושא אותם וק"ו לז' ע"מ: מפי טמא טעמא.

טָהוֹר הַיֵּסֶט צָנְהָה שֶׁל קוֹמְטוֹ שֶׁל זֶה  
טָהוֹר: דְּרָחִיב וּכְל אֲשֶׁר יֵנֵעַ צו  
הַיֵּסֶט וְגו'. וְהֵאָּר קָרָא לֹאָ לִמְנַע  
אֵלֶּטֶרֶךְ דֵּהָא כְּתִיב [שם] הַיֵּסֶט צָנְהָה  
הַיֵּסֶט אֵלָּה וְשֶׁהַיֵּסֶט שֶׁל זֶה מִכָּאן  
לִמְדוּ צו זֶה הַסֵּטוֹת אֵת הַטָּהוֹר טָהֹר  
שֶׁלָּה מִלֵּינֵי כָּל הַטָּהוֹר טוֹמָאָה הַמִּסְטוֹת  
טָהֹרָה שְׁתַּטְמָא אֵלָּה אִם כֵּן נִשָּׂא  
טָהוֹר אֵת הַטָּהוֹר וְהִכָּא צוֹ הוּא דְגַלְיָ  
רַחֲמָנָא וְכַתּוּב וַיִּדּוּ דְרַשְׁשִׁינָּה<sup>1</sup> הֵכִי הִיכָא  
דְּהַסֵּט צו הַיֵּסֶט צִידִי כְּלוּמָר בְּגַלְיָי<sup>2</sup>:  
לֹא שְׁטַע צָנִים. מִלְּחָלָה אֲחִירֵיתִי הִיא  
לִמְלִיף לְנִטְיֵלָה יָדִים לֹאֲחִילָה מִהֶכָּא.

ממנו שכבת זרע: היה  
וכו': אוהו<sup>א</sup> והתניא  
באמה ומשתין כאיל  
אמר אביי במטלית  
תימא במטלית רבה  
חייש דילמא אתי לאווי  
חייש<sup>א</sup> (ה) והתניא למה

בעין שכל זמן שאנצב  
ומדמעת ורובא כל א  
בשעתא לא שכיח אמ  
זרע שאין כל גופו מר  
מ"ט שכבת זרע אמר  
מיתבי <sup>(ז)</sup> ה"ה מהרה  
בשרו חם טמא תרנג  
מטתו בחלמו דאי  
הואיל חב קמטו וגבי זכ

וַיִּצְוֶה הוּא מִפְּנֵי כְּמֹה דְּבָרִים חֲדָא  
דְּקִנְיָה פְּשׁוּטֵי כְּלֵי עֵץ הוּא וְלִזְנוּ מִקְצֵל  
טוֹמָאָה וְאִתְּ בָּקֵה חֲלוּל כְּהִי נִמִּי  
דְּמִקְצֵל טוֹמָאָה אִפְ"ה אִין חֹזֵר  
וּמְטָמֵא הַטְּהוֹר שְׁהָרִי אִין מִגַּע שֶׁל זַב  
חֹזֵר וּמְטָמֵא אֲדָם שְׁאִין לָךְ נִגּוּעַ  
כְּטוֹמָאָה מְטָמֵא חֲדָם חֹזֵר לֵךְ נִגּוּעַ  
בְּמַת וְעוֹד אֵת טוֹמָאָה הַטְּהוֹר מְשׁוּם  
נִגִּיעַת קִנְיָה הִיא וְהָרִי בְּקוֹמְטוֹ הוּא  
דְּנִגַּע וְצִית הַסְּתָמִים לֹאֻ בַּר מִגַּע הוּא  
דְּהָא אֲמֵרִין לְעִילָא שְׁךָ בְּקוֹמְטוֹ טְהוֹר  
וְעוֹד לִשְׁוֹן הַסֵּיט אֲמֵאִי נִקְטָ וְעוֹד  
הַסֵּיט טְהוֹר אֵת הַזֶּב מִי נִפְקַ מֵהֶאֱ  
קִרָא וְכֹל אֲשֶׁר יִגַּע בּוֹ הַזֶּב כְּמִצֵּב  
וְהֵינּוּ אֲשֶׁר יִסְטַנּוּ הַזֶּב וְלֹא כְּמִצֵּב כֹּל  
אֲשֶׁר יִגַּע בּוֹ: צִבּוּ: לְעִילּוּ מִצִּיב מְצוּל.  
שְׂמִמְסֵא אֵת אֲבָרָיו (וּמִצִּיב לִידִי קָרִי  
הוּא לְהַחֲלוּל דּוֹר הַמְּצוּל שְׂאֲמֵר

לחומר אבן הכא דל  
שנעקרו מימי רגליה  
הני מילי שכבת זרע  
או דילמא לא שניא

שעה מעט אבל זה שנודעו אצרי נקד כל הרע צידד וסוד  
**טמא** שמה יא ממנו קרי ואמאי והא לא ארגיש: **במשמש מטוס בחלום**  
**מס עמא** הנשחיר מן הקרי ויואל עכשו ואע"י דלא נפיק בהרגש  
יא: **וירד וטבל** לשם גירות ואח"כ יא קריו: **מהו** אפי' אם ממאי לומי  
עקירה הכא לא נזיל בחר עקירה דהיינו קולא הואיל וכשהוא עובד  
או **דילמא לא שגא** אומרם כגון לגבי עקירה דהרגש דישאל ולא  
מעין אל הטומאה: **וירדה וטבלה** וטהרה מזהב ואח"כ הטילתו  
הילכך מבי עקר חשיב ליה צורך יציאה: **[עובדם כוכבים]** סתם עובדם כוכבי

## יוצא דופן פרק חמישי נדה

**למימרא** הדיסמט וגניעה בידיו. פרש"י דמהכא ילפינן לכל נגיעות כגון שרץ ונבלה שנגעו בסמרו של טהור וקשה דאי מוז ילפינן כי היכי דבעינן גלוי הוז ה"נ בעינן שיגע ונגלוי של טהור לענין היסט נמי נילף דנצני שיסט הטהור בגילוי

מזר ר"ל \* קנה בקוממו  
הטהור טהור קנה  
יט בו את הזב טמא  
א יוכל אשר יגע בו  
ס זהו הסטור של זב  
ררל הסטור רל

הוא שחשם לשלון גלוי הוא אלל שרן וזי יגע חמר רחמנא והאר צר נגעה הוא שחשם לשלון גלוי גר נגעה כדמי

שָׁרָךְ הוּא דְרִישׁ לָלֵא מִימֵי קֶרֶס  
דִּידֵי דְכַתִּיב צֹבַח וּמִיּוֹרָא רִשׁ"י גְרִיס  
הָסֵם אֲשֶׁר יָגַע צוֹ וְהִינֵנו קֶרֶס דְּכַתִּיב  
גְּבִי צוֹ וְהֵא דְלֹאטְרִיךְ הִכָּה לְמַדְרַשׁ  
מִיִּדֵי וְלֵא נִפְקָא לֵהּ מִנְגִיעָה דְּכַתִּיב  
צֹבַח מִשּׁוֹם דְּהִיֵּאֵר גִּיגֵיחַ בְּחִסְטָם מִיִּמֵי  
וְלֵא מִשְׁמַע גִּלְיֹה כְמוֹ גִּיגֵיחַ מִמֶּשׁ  
לֶכֶךְ דְּרִישׁ לֵה מִיִּדֵי דְבַעֲיָן גִּלְיֹה הִזֵּב  
צִין בְּחִסְטָם צִין מִנְגִיעָה מְלַפְקִיָּה בְּלֶשׁוֹן  
גִּיגֵיחַ אֲ"נִי מִנְגִיעָה דְּהִכָּה דְּכַתִּיב  
גְּבִי יִדֵי מִינֵה לִפְסִין לֵכֵל נְגִיעוֹת  
דְּהוּ מְחַבְרִיָּה **בְּרַלְטִיָּה** הָרִישׁ.

ואפי' יצאה בלגה הרגומה איירי כדמורה  
בסמוך ותימנה דא"כ משמע דראוי  
להזריע אע"פ שאינו יורה כחך ובשילהי  
מדרים (דף סה.) וכן ביצמות (דף סה.)

אמר איזה קים לה ציורה כח  
משמע דאי אין יורה כח אינו ראו  
להוריע וי"ל דלהא לישראל דהא כל  
מנצח רק משתלם עקרת שבת  
זרע תהא ראויה להזריע אע"ג דלסוף  
יבאיתה הוי צענין שאינו ראו להזריע

דבעי רבא נעקרה  
בהרגשה מהו ת"ש  
המיל מים לכשימיל  
דרובה בהרגשה נפס

ה' אָמַר שְׁמוּאֵל כָּל  
הַכַּחַץ אֵינָהּ מִזְרַעַת  
וְיָאֵל הָאֵל מִמּוֹי מִמּוֹי

מרש"י אומאי לא צעי מוזר זכ  
ועוד כוכבים והשיב דנראה לו לפי  
שצאשה מתעגלין כל [מימין] רגליה  
צבת אחת לפתחה מה שאין כן צאש:

לא לא אמרין או דילמא לא שגא ותיקו בעי רבא זבא  
ידה וטבלה מהו אם תמצא לומר בתר עקירה אזלינן  
א מצאי נקט לה אבל מימי רגליה דמצי נקט לה לא  
קו בעי רבא עובדת כוכבים זבא שגערקו מימי רגליה

ו חוזר ומתחמם לעקור עוד מיד בשעה אחת: **נשרו חס. אצרו:**  
**דאי נפק דאי ארגיש: וילסא בלא הרגשה.** דאינו יורה כח: **לנשיטיל**  
הואיל ומשיקרא אישקך בהרגשה: **עובד כוכבים שהרבר.** ומעקר ולא  
לגבגי ישראל דכי נעקר בהרגשה וילא שלא בהרגשה טמא דאוליין בחר  
יכיסם נעקר וטהור דאמר בצנות כותים<sup>ע</sup> **קריי טמור** אפילו לזכר  
ומא לקולא כי הכא אוליין בחר עקירה: **נעקרא מימי רגלים.** דהו  
מי אוליין בחר עקירה ומטמאו לו לא: **שלח מיני קניט** נעל. מללח  
מי רגלים מטמאין דחממים גזרו עליהן סיהו כוזין לכל דבריהם ולעיל לה: ]

עין משפט  
נר מצוה

לה א מיי פ"ח מהל'  
מטמלי משכנ ומושב  
הלכה ה:  
לו ב מיי פ"ח מהל' שאר  
אבות הטומאה הל'  
קמ עין רמו:  
לז ג ד מיי שם הל'ה:  
לח ה מיי שם הל'ד:  
לט ו מיי שם הל'ו:  
מ ז מיי שם הל'יח:  
מא ח מיי פ"ב מהל'  
מטמלי משכנ ומושב  
הלכה ט:

**תום' הרא"ש**

**לְיִמְרָא** דְּהִיטּוּ וּנְגִיעָה  
כִּיּוּ. פִּרְשִׁין  
(דַּמְתָּנִי) דַּהֲכָא לִפְתִּין  
לְכָל הַנִּגְוֹת דְּאִין מַעַבְרִין  
הַסְתֵּרִים מִטְּמָא מִדַּפְקִי  
הַמַּנְעָם בְּשִׁלּוֹן נְגִיעָה לְלַמֵּד  
עַל כֵּן נְגִיעָה דַּחֲכִיבָא לְלַמֵּד  
טוֹמָאָה שְׂתָהָא [גְּבִילִין]  
וְהִיטּוּ דַּאֲמַרְיָ "בִּפְקִי"  
דְּרֻשְׁקוֹן אֲמַר עוֹלָא אַחַד  
מִדּוּרֵי שָׁמַיָא גְּלוּ הוּא אֲמַר  
הַשְׁרֵץ כִּי יִצְעוּ אֲמַר רַחֲמָא  
וְהָיָא בְּרַ נְגִיעָה הוּא וּמְיוֹ  
פְּשִׁיטָא לִיה דְּבַעֵי יִשְׂחָא  
גְּלוּ אֲלֵא דְּסִמְכִין אֲנִיגְמָה  
דַּהֲכָא דַּאֲתִיקֶשׁ לִיּוּ:

אֹחֻזֵּי הַסֵּדֶר וְהַתֵּימָנִי ר' אֱלִיעֶזֶר  
אָמְרוּ כֹל הָאֹחֻזִּים וּמִשְׁתֵּין  
בְּיָמָיו. פִּירְכָּא זֶה תְּמוּהָה בְּעֵינֵי  
כִּיּוֹן דְּכְתִיב בְּקָרָא מִשְׁמֶרֶת  
תְּרוּמוֹתַי וְצוּהָ הַכְּתוּב  
לְשִׁמּוֹר אוֹתָהּ שְׁלֵא תִטְמָא  
וְכִי בְשִׁבְלֵי חֲכָמַי שְׁאִמְרוּ  
כִּאִילוּ מִבֵּיא מְבוֹל לְעוֹלָם  
לֹא יִמְנַע מִלְּטַמְּאוֹת אֶת  
הַתְּרוּמָה (ו) צ"ע:

שכבת זרע אמר רחמנ'  
בראויה להזריע.  
אפי' באין יורה כחץ איירי  
בדמפרש בסמוך וראוייה  
להזריע כיון שנעקר  
בהרגשה. ותי' דאמרינן

בסוכות נדרים אהיו קיום לה  
בירוחה כחץ וכיוון שאומרת  
בשמי יורה כחץ וצויה ויהי  
נמוכה ומאי נפקא לן אם  
אינו יורה כחץ מ"מ ראו  
הנהגה להוריע ויהי דלולס  
בשמינו יורה כחץ אינו ראו  
להוריע ובהא פליגי הני  
לישני דהכא דלישנא קמא  
מסבר כיון שנוקע מתחלה  
בבאותו ענין שראויה להוריע  
א"ל ראויה היא  
להוריע מאי שאניה יכולה  
לפני שאינו כנסה דרמקס  
והנהגה להוריע ויהי דלולס

לחורץ:  
אזרועי הוא דלא מזרעא הא  
טמויי מטמאה.  
אפי' נעקר בלא הרגשה דאי

ולא הכי היינו לישנא קמא:  
וזוה"ב שנעקרו מימי רגליה.  
פרש"י בתשובה דלהכי בעי  
כזוה"ב ולא בעי בזב לפי  
שבאשה מתעגלין כל מימי  
רגליה בבת אחת לפתחה

משה"כ באיש:

(א) ולפי משה"כ צבי"ה צה"ע  
צב"ס כ"ב בשם הוה"ק וכו"כ  
צב"ע שם דעון זה חמור מכל  
עצירות בתורה נמייצג זה  
ובלג"ה י"ל דשב ואל"ה עדיף  
וכמשה"כ ביצמות דף 5 ע"ש  
ודו"ק.